

Stanovisko k povaze kurzů BBA, MBA či MPA, DBA a obdobných ve vztahu k možnosti zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu (§ 109 zákona o státní službě)

K častým dotazům, kladeným sekci pro státní službu Ministerstva vnitra, patří dotazy na možnost studia profesních kurzů BBA, MBA či MPA a DBA, zejména pak v režimu zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu podle § 109 zákona č. 234/2014, o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“).

Ve vztahu k možnosti studia těchto profesních kurzů na náklady služebního úřadu v režimu § 109 zákona o státní službě je rozhodujícím faktorem jejich institucionální zajištění, tedy otázka, jakou vzdělávací institucí je kurz realizován.

Absolvování kurzu BBA, MBA či MPA a DBA v režimu § 109 zákona o státní službě

V § 109 odst. 2 zákona o státní službě jsou taxativně uvedeny jako možné formy zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu studium na vyšší odborné škole nebo vysoké škole anebo vyslání na studijní pobyt. Za studium na vysoké škole pak lze v kontextu ustanovení § 100 odst. 4 zákona o státní službě považovat jak studium v akreditovaném bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu, tak v programu celoživotního vzdělávání [§ 2 odst. 1. zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)]. Jiným způsobem institucionálního zajištění (studium u jiného poskytovatele vzdělávání) nelze realizovat zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu.

Pokud je tedy kurz BBA, MBA, MPA anebo DBA realizován vysokou školou jako kurz celoživotního vzdělávání podle § 60 (případně § 60 a 60a) zákona o vysokých školách (ale právě jen tehdy), lze jeho studium při dodržení zásady hospodárnosti a efektivity povolit jako zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu podle § 109 ZSS. Je ale nutné zdůraznit, že státní zaměstnanec nemá nárok na povolení zvýšení vzdělání, je tedy vždy na uvážení služebního orgánu, zda žádosti státního zaměstnance vyhoví či nikoli. Při rozhodování o povolení zvýšení vzdělání by služební orgán měl posoudit, zda služební úřad může zvýšeného vzdělání státního zaměstnance pro výkon státní služby na služebním místě využít či nikoliv, zvýšení vzdělání státního zaměstnance by mělo být také v souladu s potřebou služebního úřadu, zejména z hlediska rozsahu plnění služebních úkolů. S ohledem na obsahové zaměření těchto kurzů (a také finanční náročnost) by se mělo jednat o státní zaměstnance na pozicích představených, zejména pak vyšších stupňů řízení.

Absolvování kurzu BBA, MBA či MPA a DBA v režimu § 107 zákona o státní službě

V opačném případě, tedy je-li studium BBA, MBA, MPA anebo DBA realizováno jinou institucí než vysokou školou v režimu kurzu celoživotního vzdělávání, nelze jej nikdy absolvovat v režimu § 109 zákona o státní službě jako zvýšení vzdělání na náklady služebního úřadu, neboť není splněna základní zákonná podmínka institucionálního zajištění. To pak tedy bez výjimky platí například i pro [kurz „MPA pro veřejnou správu“](#), nabízený Institutem pro veřejnou správu Praha ([Institut pro veřejnou správu Praha](#) je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem vnitra, nespĺňuje tedy pro účely zvýšení vzdělání základní institucionální podmínku, že kurz musí poskytovat vysoká škola).

Není však zcela vyloučeno, aby státní zaměstnanec absolvoval kurz BBA, MBA, MPA anebo DBA v režimu § 107 zákona o státní službě, tedy jako součást prohlubování vzdělání.

V takovém případě ani není rozhodné jeho institucionální zajištění a nemusí tedy jít výlučně o kurz celoživotního vzdělávání na vysoké škole, v odůvodněných případech tedy v tomto režimu (prohlubování vzdělání) lze absolvovat například výše zmíněný [kurz „MPA pro veřejnou správu“](#) na Institutu pro veřejnou správu Praha. Zde je ale nutné mít na zřeteli ustanovení § 107 odst. 3 zákona o státní službě, tedy že v takovém případě nejde o iniciativu (žádost) státního zaměstnance, ale o potřebu služebního úřadu na dalším odborném růstu státního zaměstnance (mělo by se navíc jednat o představeného, neboť se jedná o manažerské vzdělávání, tedy součást vzdělávání představených ve smyslu § 107 odst. 1 věty první zákona o státní službě). Absolvování takového vzdělávacího kurzu musí mít oporu ve stanoveném vzdělávacím cíli, který musí vycházet ze služebního hodnocení anebo (důvodného) návrhu jeho představeného.

Rovněž je v těchto případech nutné zvážit, že přijetí státního zaměstnance ke studiu kurzů BBA, MBA, MPA anebo DBA obecně nelze s jistotou zaručit, neboť zpravidla není plně v dispozici služebního úřadu ani samotného státního zaměstnance, což s sebou nese dopady na reálnou možnost splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Je též zapotřebí mít na zřeteli, že prohlubování vzdělání podle § 107 zákona o státní službě se považuje za výkon služby, za který náleží státnímu zaměstnanci plat a veškeré náklady nese služební úřad, přičemž samotnému státnímu zaměstnanci z tohoto typu vzdělávání (studia) neplyne žádný závazek.

Absolvování kurzu BBA, MBA či MPA a DBA v ostatních případech

Výše uvedeným samozřejmě není nikterak dotčena možnost, aby státní zaměstnanec absolvoval kurz BBA, MBA, MPA anebo DBA stejně, jako kdokoliv jiný, tedy plně na své náklady mimo dobu výkonu služby.

V takovém případě pak není vyloučeno, aby mu v rámci toho studia bylo na jeho žádost poskytnuto služební volno k individuálním studijním účelům podle § 108 zákona o státní službě případně neplacené služební volno podle § 105 zákona o státní službě, anebo aby bylo využito institutu § 69 zákona o státní službě „přerušování výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže“.